

Domovinska ljubezen.

Spisal *Fran Selski.*

Kdor ima srce,
zna za dom solzé,
za slovenske domovine raj;
zanjo rad živi,
zanjo hrepeni,
njo, le njo bo ljubil vekomaj!

Blaž Potočnik.

»**K**aj pa je pravzaprav domovinska ljubezen?« me bo morda vprašal kdo. Prav rad odgovorjam na to vprašanje.

Kaj je dom, domači ali rojstni kraj, to pač že ve vsak izmed vas. Dežela ali skupaj več pokrajin, v katerih prebiva en narod, eno ljudstvo, ki govori en jezik, pa je domovina tistega naroda. Vsakemu dobremu in blagemu človeku se omili in priljubi kraj, kjer se je rodil in preživel mladost. Pa kako bi se mu tudi ne, saj je ondi zagledal luč sveta, užil pri dobrih starših in med dragimi mladostnimi tovariši največ presrčnega in nekaljenega veselja, in ondi mu je znana vsaka oseba, vsak griček, vsaka dolinca, vsako drevo, vsak grmič. Kamor se ozre, povsod mu je vse znano, domače in vse ga spominja na premnog veseli dogodek iz mladih let. Tam v hladni zemlji pa počivajo čestiti njegovi predniki, in tja bi tudi on nekoč rad legel k večnemu počitku.

In kako prijetno pojo ptiči, kako krasno se razcvitajo cvetice, kako lepo in genljivo klenkajo zvonovi, kako milo se glasi govorica in petje znanih ljudi, kako ljubo šumlja blagodejni dež na žejno prirodo in kako mogočno odmeva grom od gore do gore v domačem kraju! Res, brez srca se nam mora zdeti človek, ki ne čuti ljubezni do rojstnega kraja!

Tudi v prirodi najdemo plemenito domovinsko ljubezen. Le pogledjte rastlino, zasajeno k nam iz daljne dežele; kako klavрно raste in medlo cvete! Ali pa presadite cvetico z jasnih, zračnih planin v nižavo in cvetico od tukaj v gorsko višino in videli boste, kako hitro bosta obe zveneli ter se posušili ali pa le bolešno cveteli in počasno rasli. Podobne lastnosti opazujemo tudi

pri živalih. Za primero naj navedem le ptice. Te ljubeznive živalce so živahne in dobrovoljne ter radostno prepevajo samo v onih krajih, kjer so izletele iz gnezd. Kako žalostno pa obletavajo znane predmete in prostore, preden se jeseni ločijo od njih ter odlete v tuje zamorske dežele in kako otožno se potem oglašajo tam!

Ako že rastline in živali tako ljubijo svojo domovino, kako bi je ne ljubil človek, ki ima jasen razum in živo čuteče srce! Zanj pa ni le lepo in plemenito, ljubiti svojo domovino, ampak je to tudi njegova narodna dolžnost. A ni že dovolj, da jo le ljubi, temveč ji mora dejansko koristiti s tem, da jo po svojih močeh brani pred sovražniki ter ji pridobi dober glas pred svetom!

Naši predniki so morali prebiti mnogo hudega v bran in čast svoje domovine. Stoletja so se morali boriti s krvoločnim Turčinom in tudi pred drugimi tujimi narodi pretrpeti silno veliko zlega in nasilja; a vendar niso obupali, se niso vdali. Ljubezen do drage domače zemlje jim je dajala moči in poguma, da niso omagali v bojih, da so vztrajali ter nam oteli te lepe kraje, v katerih zdaj prebivamo!

V sedanjem času nam ni več nevaren Turčin, ali naša domovina vendar še ni popolnoma svobodna in varna. Obkoljena je skoro okrog in okrog od močnih in hudih sovražnikov, ki nas žele pregnati in zatreti, da bi potem mogli posesti našo zemljo. Toda mi jo moramo kakor naši predniki naj-srčneje in najzvestejše braniti, da jo bomo mogli tudi mi zapustiti kot dedščino svojim potomcem, da bodo še ti imeli kje stanovati in si kje pridobivati potrebnega živeža.

Poleg svoje domovine pa moramo ljubiti in delati tudi za svoj narod, ki živi v naši slovenski domovini.

Nekdaj je bila naša domovina mnogo obširnejša kakor dandanes. Ker pa ni bilo takrat takih slovenskih rodoljubov, ki bi v svojih rojaki ob domovinskih mejah zbujali narodno zavest in ljubezen do rodne zemlje ter jih navduševali in podpirali v bojih z bližnjimi narodnimi nasprotniki, so ti podjarmili nekdanje Slovence v mnogih velikih obmejnih pokrajinah, jim ugonobili materni jezik ter jim vsilili svojo govorico.

Še zdaj živijo nekateri ljudje, ki ne ljubijo svoje domovine in svojega naroda in ki zaničujejo svoj materni jezik. Taki ljudje niso dobri, niso blagi, zakaj vsak blag in pošten človek ljubi svojo domovino in svoj narod, in ta ljubezen je, kakor že spredaj omenjeno, tako plemenita, tako čista in vzvišena, da onega, ki je z njo navdan, varuje pred vsem slabim in nepoštenim in vpliva nanj tako blažilno, da ne more storiti kaj takega, kar bi bilo na kvar domovini in narodu.

Vi pa, ki čitate te vrstice, imate radi kraje, kjer ste se rodili in kjer zdaj prebivate, kakor tudi vse druge slovenske pokrajine okrog in okrog! Vem, da boste tako radi imeli in še bolj ljubili vse slovenske kraje, vso svojo domovino tudi potem, ko boste že veliki. Prešinjeni od čiste in nesebične domovinske ljubezni boste lahko pozneje marsikaj dobrega storili za domovino, in če ne boste storili zanjo ničesar drugega kakor to, da boste učili tudi druge, ljubiti jo, boste ji že s tem mnogo koristili!

Da ve kdo kako stvar prav ceniti in da jo more potem resnično čislati in ljubiti, jo mora dobro poznati. Koliko pa je Slovencev, mladih in starih, ki svojo domovino kaj malo poznajo! In ta je, dasi je v primeri z domovinami drugih večjih narodov majhna, tako lepa in tako bogata prirodnih krasot, da ne more nobena druga, tudi velika dežela v tem tekmovati z njo! Naši pesniki jo zaraditega po pravici imenujejo zemeljski raj, in kdor izmed Slovencev jo pozna natančneje in ima srce, dobro in blago srce, mora z njo žalovati, z njo se veseliti, zanjo hrepeneti, zanjo delati ter jo ljubiti vekomaj! Divne slovenske kraje dobro poznajo tujci po širem svetu in jih vsako leto hodijo občudovat ter naslajat se ob njih krasoti.

Jako plemenito in zaslužno delo opravlja torej oni, ki zbuja in utrja domovinsko ljubezen že v nežnih srcih naše mladine. V ta namen bo odslej tudi »Zvonček« večkrat prinesel popis in podobo tega in onega lepega slovenskega kraja, in nadejati se je, da to domoljubno delo ne ostane brez uspeha!

Niko in Nika.

Pripovedka. Spisala Minka Pirčeva.

Niko in Nika sta bila zakonska dvojica iz rodu škrtatov. »Kdo in kaj pa so škrtatje?« me vprašate mladi prijatelji. — Škrtatje so pritlikavi prebivalci gozdov, duplin in gorá, napol ljudje, napol duhovi. V resnici jih menda še niste videli, gotovo pa že naslikane. Rod škrtatov zdaj izmira, ker jim človek ne da miru, oni pa ljubijo samoto in mir. V starih časih, tako pripovedujejo, jih je bilo mnogo več. Tudi niso bili tako plašni kakor so danes. Človeku so radi pomagali in kot stražniki podzemeljskih zakladov celo koga osrečili z neizmernim bogastvom, ne da bi zahtevali od njega drugega kakor hvaležnost, ostati pa je moral tudi dober in pošten. Hudobneža ne marajo, ali mu celo kako zagodejo ali mu škodujejo.

Niko in Nika sta bila mož in žena. Živela sta v gozdu, v gostem smrečju, nad izvirom Kokre, kjer stoje še danes mogočna debela in vlada gozdna tihota. Srečna sta se čutila, vendar jima je do popolne sreče tudi nekaj manjkalo. Bog jima ni dal nič otrok. Postarala sta se že oba. Nikotova dolga brada je osivela, in Nikin obrazek se je nagubal. Upanja nista imela nobenega več, da bi se jima izpolnila vroča želja in bi mogla kdaj zibati kakega Nikca ali kako Nikico.

Bil je poletni popoldan. Nika je sedela sama doma in krpala hlače možu, ki je odšel daleč pod Grintavec, da preišče tam premogovo žilo in se prepriča, ali je premog že zrel za porabo in se naj tedaj razkrije, ali pa naj ostane skrit še nekaj tisočletij.